

О. А. Бургаз

Опукський природний заповідник

ОПУКСЬКИЙ ПРИРОДНИЙ ЗАПОВІДНИК Знаходиться у Єдикуй. р-ні АР Крим. Площа 1592,3 га, зокрема 62 га – акваторія Чорного моря з о-вами Скелі-кораблі (2 га). Підпорядк. Мін-ву захисту довкілля та природ. ресурсів України. Створ. 1998 з метою збереження типових степових ландшафтів Кримського півострова з унікал. рослин. і тварин. світом, а також прилеглої акваторії, що мають важливе наук., природоохоронне та естет. значення. За фіз.-геогр. районуванням тер. заповідника входить до Крим. степ. краю Пд.-степ. підзони Степ. зони; за геоботан. – до Керчен. округу Приазов.-Чорномор. підпровінції Причорномор. (Понтич.) степ. провінції Європ.-Азіат. степ. області. Охороняється г. Опук – одна з найвищих вершин Керченського півострова (184,9 м), а також акваторія Чорного моря з о-вами Скелі-кораблі.

Флора заповідника становить понад 845 видів, зокрема 456 – судинні рослини, 49 – мохоподібні, 113 – лишайники, 215 – водорості та ін. Ендемічне ядро складають 48 видів судин. рослин, 2 з них – місцеві, 15 – кримські, 28 – крим.-новорос., 3 – крим.-таман. ендеміки і понад 45 субендеміків Чорного моря і Азовського моря. Унікал. у флористич. складі є вапняк. рослин. комплекс, у якому домінують середземномор. види рослин, властиві горам Криму. Раритет. фонд заповідника представлений 23-ма видами судин. рослин, занесених до Червоної книги України, серед них – мачок жовтий, півонія вузьколиста, фіалка біла, катран коктебельський, морквівниця узбережна, тюльпани двоквітковий і Шренка, шафран кримський і 7 видів ковил.

Фауна заповідника має степ. характер; існує понад 1170 видів, більшість з яких (74,8 %) представлена безхребет. тваринами. Серед хребетних – 30 видів ссавців, 206 – птахів, 9 – плазунів, 49 – риб. До раритет. фауни належать 72 види, занесені до Червоної книги України, 8 – до Європ. Червоного списку, 87 – до Берн. конвенції. Серед ракоподібних є краби – камінний, мармуровий і волохатий. Досить велика кількість рідкіс. рептилій: жовтопуз безногий, полози великий та чотирилінійний, що живуть у вапняк. тріщинах і розсипищах. Трапляється гадюка степова. Орнітофауна заповідника налічує 32 рідкіс. види, занесені до Червоної книги України, серед них – баклан чубатий, огар рудий, балабан, сапсан, журавель степовий, дрохва, хохітва, лежень, пісочник морський, шпак рожевий, сорокопуд сірий, вівсянка чорноголова та ін. Серед ссавців трапляються лисиця, заєць, а

також рідкісні – тушканчик великий, підковоніс великий, нічниця гостровуха, тхір степовий. З мор. ссавців представлені азовка, афаліна, а також тюлень сірий.

В акваторії Чорного моря навпроти г. Опук є джерела, біля яких нерестують риби родини осетрових. З видів, занесених до Червоної книги України, трапляються морський коник довгорилий, піскара сіра, морський півень жовтий, лосось чорноморський, білуга звичайна, осетер та ін.

Фотоілюстрації



Бібліографічний опис:

Опукський природний заповідник / О. А. Бургаз// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2022. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-75606>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).